Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Луганської обласної державної адміністрації
Луганський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол ученої ради Луганського ОІППО
29 грудня 2025 р. № 6

Директор інституту Ірина ЦИМБАЛ

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсу за проблемою «ШІ в освіті: використання NotebookLM від Google у роботі з інформацією»

СХВАЛЕНО
Протокол засідання кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін та методики їх викладання
23 грудня 2025 р. № 11

Завідувач кафедри Олена КОРОТКОВА

Сєвєродонецьк
2025

Автор: ***Хайло І. В.,*** *методист кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та методики їх викладання Луганського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.*

Рецензент: ***Короткова О. О.,*** *завідувач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін та методики їх викладання Луганського ОІППО, кандидат історичних наук, доцент.*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Сучасна освітня парадигма вимагає від учителів не лише володіння предметним матеріалом, а й наявності навичок ефективної роботи з великими обсягами інформації та використання інноваційних цифрових інструментів. Для вчителів громадянської та історичної освітньої галузі критично важливим є вміння швидко аналізувати першоджерела, узагальнювати історичні процеси та створювати дидактичні матеріали, що базуються на достовірних даних. Освітня програма (далі – Програма) розроблена у відповідь на дедалі більшу інтеграцію штучного інтелекту (ШІ) в освітній процес. Інструмент *NotebookLM* від Google є унікальним рішенням, оскільки він належить до категорії «наземленого» (grounded) ШІ, що гарантує генерацію висновків та відповідей виключно на основі завантажених користувачем джерел. Це вирішує ключову проблему довіри та верифікації інформації, що є фундаментальною для історичної та громадянської освіти.

Програму розроблено відповідно до законів України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VI, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р); Державного стандарту базової середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898); типової освітньої програми для 5–9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235); професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.12.2020 № 2736); типових програм підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України від 12.10.2022 № 904), а також педагогічних працівників «Інформатика в Новій українській школі: перезавантаження» (наказ Міністерства освіти і науки України від 28.04.2020 № 567); Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.2019 № 800 (зі змінами)).

Навчання педагогів здійснюється на основі андрагогічного та компетентнісного підходів, сучасних цифрових технологій

Мета: формування компетентностей учителів щодо ефективного використання інструменту *NotebookLM* для аналізу, систематизації та адаптації навчальних та історичних джерел.

Завдання:

– ознайомити слухачів із концепцією «наземленого» ШІ (grounded AI) та принципами його роботи, зокрема в контексті NotebookLM;

– сформувати практичні навички роботи з інтерфейсом *NotebookLM*: створення Нотатників, ефективне завантаження, керування та структурування джерел;

– навчити вчителів використовувати інструменти *NotebookLM* для глибинного аналізу та узагальнення великих обсягів історичної та громадянської інформації (наприклад, першоджерел, наукових статей);

– навчити створювати дидактичні матеріали за допомогою функцій «Студія» (Studio);

– розробити методичні підходи до диференціації навчання, використовуючи NotebookLM для адаптації складності текстів та генерації персоналізованих пояснень для учнів із різним рівнем підготовки;

– опанувати техніки швидкого створення завдань для оцінювання (тести, теми для есе, запитання для дискусій), які безпосередньо посилаються на завантажені джерела.

Цільова група: педагогічні працівники всіх категорій.

Обсяг (тривалість) навчання: 6 годин (0,2 кредита ЄКТС).

Напрям підвищення кваліфікації – розвиток професійних (цифрових) компетентностей.

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

- *знання* фундаментальних основ ШІ, архітектури Gemini, її мультимодальних функцій, інструментів щодо забезпечення оперативної генерації диференційованих НМЗ, підходів до практичного використання ШІ для аналізу об'ємних першоджерел (резюмування), порівняння історичних наративів та мультимодального аналізу зображень (фото, карикатури), що є критично важливим для роботи із джерелами.

- уміння та навички здійснювати застосування Gemini для швидкої генерації диференційованих завдань для різних потреб учнів, використання ШІ як інструменту для перевірки фактів, аналізу джерел та симуляції дискусій.

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна (синхронне проведення навчальних занять).

Опис структури навчального плану Програми.

Навчально-тематичний план розрахований на 6 годин (0,2 кредита) та складається з таких тем:

Тема 1. Теоретичний вступ та основи роботи з інтерфейсом (1 год).

Тема 2. Практичний аналіз джерел та створення дидактики (2 год).

Тема 3. Диференціація навчання та генерація завдань (2 год).

Тема 4. Етика, співпраця та підсумкова рефлексія (1 год).

Анотація до змісту Програми

Тема 1. Теоретичний вступ та основи роботи з інтерфейсом.

У межах теми розкривають теоретичні основи роботи з інтерфейсом, «наземленого» ШІ (ШІ, прив'язаного до джерела) та його відмінність від загальних мовних моделей. Акцентують на конфіденційності джерел як ключовій перевазі для роботи вчителя. Розглядає панелі інструментів.

Тема 2. Практичний аналіз джерел та створення дидактики.

Зміст теми висвітлює використання функції «питання та відповіді» для швидкого пошуку фактів та автоматичного цитування конкретних фрагментів

джерел; конспектування, створення узагальнень, резюме та ключових тез на основі завантажених джерел.

Тема 3. Диференціація навчання та генерація завдань.

У межах теми акцентується на питанні адаптації контенту: використання NotebookLM для переформулювання складних історичних документів (наприклад, законодавчих актів) у більш доступній формі для різних класів; генерації оцінювання: створення різноманітних тестових завдань (відкриті, множинний вибір) та тем для дискусій / есе, які вимагають використання наведених джерел. Кейс-завдання: розроблення сценаріїв рольових ігор та симуляцій історичних / громадянських подій на основі джерел, завантажених у Нотатник.

Тема 4. Етика, співпраця та підсумкова рефлексія.

Зміст теми фокусується на застосуванні правила відповідального використання ШІ вчителями та учнями, спільного використання Нотатників із колегами для розроблення спільних навчальних модулів; сприяє засвоєнню змісту програми.

Форми, методи та технології реалізації освітньої Програми.

Реалізація освітньої програми «ШІ в освіті: використання NotebookLM від Google у роботі з інформацією» передбачає поєднання традиційних, інноваційних та цифрових підходів для забезпечення максимальної практичної спрямованості та ефективності навчання. Використовується змішаний (blended) або дистанційний формат з акцентом на самостійну практичну роботу.

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації.

Оцінювання орієнтоване на практичну майстерність використання ШІ-інструментів та ґрунтується на активній участі та виконанні фінального практичного завдання – створення тестів, навчальних матеріалів. Умови успішного навчання – 100 % відвідування навчальних занять; активна участь у виконанні завдань під час навчальних занять; успішне виконання тестового контролю (із результатом не менше 80 %).

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації: сертифікат про підвищення кваліфікації.

ФОРМА НАВЧАННЯ –
дистанційна
0,2 кредита – 6 годин

КВАЛІФІКАЦІЙНА КАТЕГОРІЯ –
педагогічні працівники всіх категорій

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРОГРАМИ
курсу за проблемою
«ШІ в освіті: використання NotebookLM від Google у роботі з інформацією»

№ з/п	Назва модуля / теми	Кількість годин	Форма навчального заняття		
			Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття
1	Теоретичний вступ та основи роботи з інтерфейсом	1	1		
2	Практичний аналіз джерел та створення дидактики	2			2
3	Диференціація та створення завдань	2			2
4	Етика, співпраця та підсумкова рефлексія	1		1	
У С Ь О Г О		**6**	**1**	**1**	**4**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Теоретичний вступ та основи роботи з інтерфейсом

Визначення та принципи роботи «наземленого» ШІ (grounded AI). Відмінність NotebookLM від загальних чат-ботів: акцент на конфіденційності джерел та автоматичному цитуванні. Огляд переваг для роботи з історичними та громадянськими джерелами. Навігація в середовищі NotebookLM. Основні компоненти: Нотатники (Notebooks), Джерела (Sources), Нотатки (Notes), Посібник ШІ (AI Guide). Створення та організація робочого простору. Підтримувані формати файлів (PDF, Google Docs, текст). Практичний алгоритм завантаження, видалення та впорядкування навчальних матеріалів (наприклад, уривок із Конституції України, історична стаття).

2. Практичний аналіз джерел та створення дидактики

Використання функції «Питання та відповіді» для швидкого пошуку конкретних фактів у масиві джерел. Навички критичного аналізу автоматично згенерованих цитат та посилань. Генерація AI-генерованих резюме та оглядів великих текстів. Методи виділення та збереження ключових тез і висновків у робочі Нотатки. Практика генерації карток (Flashcards) для запам’ятовування ключової термінології та фактів. Створення глосаріїв на основі завантажених джерел.

3. Диференціація та створення завдань

Прийоми використання ШІ для переформулювання складних історичних чи правових текстів у більш доступній формі (наприклад, для учнів 5–6 класів або для учнів з особливими освітніми потребами). Розроблення різнорівневих тестових завдань (відкритих, множинного вибору) та тем для есе / дискусій, які вимагають використання конкретних завантажених джерел. Створення сценаріїв рольових ігор та історичних / громадянських симуляцій на основі автентичних документів, завантажених у Нотатник.

4. Етика, співпраця та підсумкова рефлексія

Обговорення проблеми «галюцинацій» ШІ та стратегій верифікації даних. Правила відповідального використання ШІ вчителем та учнями. Питання конфіденційності даних. Демонстрація можливостей спільного доступу до Нотатників для командної роботи над навчальними модулями та обміну матеріалами між колегами.

Список джерел

1. Картки та тести. URL: https://www.youtube.com/watch?v=3DWWKuodafw (дата звернення: 07.12.2025).

2. Міністерства освіти і науки України : «Інформація про співпрацю з Google та надання доступу до ШІ-інструментів». URL: https://mon.gov.ua/news/bezoplatnyi-richnyi-dostup-do-gemini-z-pidpyskoiu-ai-pro-dlia-ukrainskykh-studentiv-vid-google (дата звернення: 06.12.2025).

3. NotebookLM для вчителів : Усе, що вам потрібно знати! (Monsha.ai). URL: https://monsha.ai/blog/notebooklm-for-teachers (дата звернення: 07.12.2025).

4. Поради для вчителів від Крейга Бартона (Tips for Teachers). URL: https://tipsforteachers.co.uk/notebooklm/ (дата звернення: 07.12.2025).

5. Розширення можливостей навчання за допомогою ШІ : Як викладачі можуть використовувати NotebookLM (Florida Gulf Coast University). URL: https://www.fgcu.edu/digitallearning/digital-learning-blog/02-24-2025-notebooklm (дата звернення: 07.12.2025).

6. 10 способів використання NotebookLM для викладання та навчання (YouTube). URL: https://www.youtube.com/watch?v=3DWWKuodafw (дата звернення: 07.12.2025).